Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) jud. Secrieru-Coșleț I.
Dosarul nr. 2a-413/25 (2-24087764-02-2a-31012025)

D E C I Z I E

19 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Arhip Valeriu
Judecătorii: Corlăteanu Diana și Ghedrovici Nicolae
Grefier: Pîrvu Mihaela

examinând în şedinţă de judecată publică, cererea de apel declarată de Cebotari Ion prin intermediul reprezentantului său, avocatul Gafton Mihai împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 decembrie 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Cebotari Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 6 august 2024, Cebotari Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii, reclamantul Cebotari Ion a invocat că la 10.08.2015 a depus o plângere la IPR Ialoveni referitor la faptul că, în perioada de timp de la data de 09.08.2015 până la data de 10.08.2015, persoane necunoscute având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, forțând fereastra, au pătruns în casa personală din sat.Puhoi rl.Ialoveni, de unde pe ascuns au sustras un safeu din metal, în interiorul căruia se aflau 163000 lei, 19 000 euro, 2000 dolari SUA, o armă de foc de vânătoare, o brățară de aur și un telefon mobil, astfel cauzându-i o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală 616 634.1 lei.

Indică că, în rezultatul examinării plângerii procurorul, adjunct al Procuraturii rl.Ialoveni, consilier juridic de rangul I, Igor Eșanu a dispus, pornirea urmăririi penale pe semnele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (5) Cod penal, fiind dispusă efectuarea acțiunilor de urmărire penală SUP a IPR Ialoveni.

Menționează reclamantul că, la data de 05.10.2015, a adresat o plângere OUP Ialoveni unde a indicat informație suplimentară legată de examinarea cauzei penale cu înaintarea versiunilor urmate a fi cercetate pentru stabilirea infractorilor și anume: în preajma locului săvârșirii furtului au fost văzute automobilele, Renault Kango cu nr. de înmatriculare *****, Dacia Logan taxi cu nr. de înmatriculare *****, o mare parte a banilor sustrași îi aparțineau nepotului său Soltan Andrei care i-a transmis la păstrare.

Precizează că, prin referința sa, OUP DGUP al IGP nr.34/11-Ce-335/15 din 20.10.2015 a respins plângerea înaintată referitor la tergiversarea urmăririi penale și a explicat că, pe cauza dată se întreprind măsuri speciale de investigație și acțiuni de urmărire penală îndreptate spre administrarea probelor necesare, iar după finisarea lor va fi adoptată hotărârea respectivă.

Relevă că, pe parcursul urmăririi penale, s-a stabilit că, unele mijloace de transport la care reclamantul a făcut referire mai sus, au fost înregistrate în registrul de stat al transporturilor fără indicarea proprietarului.

Ulterior, la data de 09.11.2015, indică reclamantul că, a înaintat o plângere Procurorului General al R.Moldova, solicitând retragerea cauzei penale din gestiunea OUP DGUP al IGP și transmiterea ei pentru gestionare SS a Procuraturii Generale pentru efectuarea urmăririi penale, ori organul precedent nu efectuează urmărirea penală conform legislației, ba mai mult, tergiversează urmărirea și stabilirea probatoriului în cauza dată, astfel trezind dubii întemeiate și suspiciuni referitor la obiectivitatea OUP.

Procuratura Generală a RM prin referința nr.11-524/15-6453 și ordonanța din 25.11.2015, examinând plângerea înaintată a respins-o la capitolul strămutării cauzei la alt organ de urmărire penală, dar concomitent a formulat indicații organului dat în scopul înfăptuirii acțiunilor procesuale ce se impuneau pentru investigarea faptei de sustragere și acumularea probelor suficiente și concludente, coroborarea cărora va da posibilitate de a adopta o decizie legală pe marginea urmăririi penale declanșate, cu finalizarea ei în termene rezonabile.

Astfel, la data de 19.02.2016, IPR Ialoveni examinând plângerea reclamantului referitor la inacțiunea OUP a inspectoratului de poliție dat, prin referința nr.C-5a, a comunicat că, acțiunile de urmărire penală în cadrul cauzei penale se efectuează în continuare în conformitate cu prevederile CPP a RM.

Susține reclamantul că, în rezultatul plângerilor interminabile în adresa Procurorului General al RM, la data de 15.06.2016 prin ordonanța sa, a retras cauza penală nr.2015448053 de la OUP al IPR Ialoveni și a transmis-o OUP al DP a mun. Chișinău pentru efectuarea urmăririi penale în continuare.

Conform notei explicative a reprezentantului, menționează că, pe parcursul urmării penale efectuată de OUP al IPR Ialoveni din datele operative în cadrul urmăririi penale și anume raportul OSI al SII al IPR Ialoveni, a fost stabilit cu

certitudine că, bunurile sustrase se află la domiciliul fraților Șendrea, locuitori a or.Căinari, fapt stabilit la data de 19.08.2015. Iar, perchezițiile efectuate la domiciliile lor nu au stabilit careva avere sustrasă a reclamantului.

Dar, pe contrasensul celor stabilite și invocate OUP IPR Ialoveni, nu a stabilit, nu a audiat persoanele și condițiile apariției informației operative date, care ar fi putut ajuta la stabilirea bunurilor sustrase și sau a persoanelor care au săvârșit sustragerea.

Mai indică reclamantul că, la data de 29.12.2016, procurorul din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, P. Vinițchi a suspendat urmărirea penală în cauza dată în temeiul art.287/1 alin.(1) pct.2) CPP a RM, deoarece nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

Iar, la data 09.02.2017, procurorul adjunct-interimar al Procuraturii mun.Chișinău V.Sibov, examinând cu titlu de control ierarhic plângerea reclamantului, a dispus respingerea plângerii prin care a contestat legalitatea ordonanței de suspendare a urmăririi penale, ca fiind neîntemeiată.

De asemenea, menționează că, judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la data de 14.04.2017, examinând plângerea reclamantului înaintată în temeiul art.313 CPP RM, împotriva ordonanței de suspendare a urmăririi penale a decis declararea nulității ordonanțelor din 09.02.2017 și 29.12.2016 cu privire la suspendarea urmăririi penale, fiind obligat procurorul de a relua urmărirea penală și de a lichida încălcările admise.

Astfel, instanța a indicat asupra următoarelor încălcări: în cadrul urmăririi penale urmează a fi verificate versiunile invocate de reclamant, privind implicarea la săvârșirea infracțiunii cercetate a persoanelor cu comportament suspect, prezente la aceiași ceremonie, cu partea vătămată, în ziua comiterii infracțiunii; de asemenea, de către OUP nu a fost verificată sub nici un aspect versiunea complicității la săvârșirea infracțiunii a persoanelor care se aflau în taxiul cu n/î *****, văzut de partea vătămată în apropiere de locul comiterii faptei imediat după săvârșirea acesteia, unul dintre aceștea fiind șoferul acestui mijloc de transport Rusu Dan Leonid, care a fost audiat în în calitate de martor pe caz; au rămas neelucidate circumstanțele depistării și ridicării în cadrul percheziției la domiciliul cet. Rozneriță T. a telefonului mobil de model „Nokia”, care a fost sustras de la partea vătămată or, feciorul acesteia Rozneriță Cristian poate cunoaște careva circumstanțe pe cazul dat; urmează să fie apreciate sub aspect procesual constatările raportului de analiză, efectuat de către Centrul de Analiză a Informațiilor al INI, prin invocarea de versiuni și verificare a acestora prin acțiuni de urmărire penală concrete.

Comunică reclamantul că, conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, OUP nu a executat obligația pozitivă impusă de instanță referitor la verificarea versiunii complicității la săvârșirea infracțiunii a persoanelor care se

aflau în taxiul cu n/î *****, ca de altfel și lipsa aprecierii constatărilor de analiză, efectuate de CA a informațiilor al INI și nu au fost invocate și verificate alte versiuni.

Contrar celor invocate, indică că, procurorul în Procuratura m.Chișinău, OP, V. Plugaru, la data de 30.03.2018 a emis ordonanța prin care a dispus suspendarea urmăririi penale în cauza dată până la momentul identificării persoanelor care pot fi puse sub învinuire.

Ulterior, precizează reclamantul că, judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, la data de 08.02.2019, examinând plângerea reclamantului privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun.Chișinău, OP, V.Plugaru a dispus nulitatea ordonanței de suspendare a urmăririi penale pe cauza dată, fiind obligat procurorul de a relua urmărirea penală cu executarea următoarelor sarcini pozitive din punct de vedere procedural, care ar lichida încălcările stabilite, și anume: nu au fost întreprinse careva acțiuni în vederea stabilirii și audierii în calitate de martor a lui N.Petru care potrivit declarațiilor părții vătămate, este ofițer de sector și a stopat automobilul de model Dacia Logan cu n/î ***** în care se aflau 7 pasageri dintre care și o domnișoară; OUP nu a stabilit și nu au fost întreprinse acțiuni în vederea verificării imobilelor adiacente unde a avut loc fapta dacă există și sau sunt înregistrări video, precum nici nu a verificat existența camerelor de luat vederi în imobilele alăturate casei de locuit a părții vătămate; nu au fost îndeplinite în volum deplin toate cele constatate prin încheierea instanței nr. 10-223/17 din 14.04.2017 în special stabilirea și audierea pasagerilor care se aflau în taxiul cu n/î *****, care la fel a fost văzut de partea vătămată în apropiere de locul faptei, or până în prezent atât OUP cât și procurorul nu au întreprins toate măsurile pentru identificare a făptuitorilor; de către procuror nu au fost întreprinse măsuri rezonabile și disponibile pentru a asigura examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a cazului cercetat.

Mai indică reclamantul că, la data de 31.05.2021, procurorul în Procuratura PCCOCS Dumitru Rața, examinând materialele cauzei penale a emis ordonanța prin care a dispus suspendarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

Iar, la data de 07.07.2021, prin ordonanța procurorului adjunct interimar al procurorului-șef al PCCOCS, Roman Dorogan, a fost dispusă anularea ordonanței de suspendare din 31.05.2021 și reluarea urmăririi penale în cauza dată.

Conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, la etapa respectivă, OUP cu suportul procurorului stabilesc eșecul urmăririi penale referitor la examinarea versiunii de analiză a concluziei și numerele de telefon stabilite ulterior și efectuate de CA a informațiilor al INI, în urma cărora au fost identificate legături de numere între diferite cartele SIM, însă din motivul că, de la comiterea infracțiunii a trecut o perioadă mai mare de un an, companiile de telefonie mobilă

nu eliberează informația privind descifrările convorbirilor telefonice, din acest motiv nu este posibil stabilirea datelor finale în cadrul examinării date.

Astfel, la data de 29.07.2022, procurorul în Procuratura PCCOCS, Dumitru Rața, examinând materialele cauzei penale a emis ordonanța unde a dispus suspendarea urmăririi penale în cadrul cauzei penale, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

Iar, la data de 07.09.2022, prin ordonanța Procurorului-șef interimar al PCCOCS, Sergiu Rusu, a fost dispusă anularea ordonanței de suspendare din 29.07.2022 și reluarea urmăririi penale în cauza dată.

Conform notei explicative a reprezentantului reclamantului, procurorul ierarhic superior anulând precedenta ordonanță de suspendare a urmăririi penale a indicat că, soluția procurorului din 29.07.2022 este afectată de vicii fundamentale, iar urmărirea penală a avut loc cu omisiuni ale anchetei reieșită din faptul efectuării unor investigații ne corespunzătoare și ne complete.

Afirmă reclamantul că, până la momentul înaintării acțiunii în cauză, urmărirea penală așa și nu a stabilit toate circumstanțele săvârșirii infracțiunii date dar și făptuitorii.

În concluzie, indică că, există certitudinea înregistrării încălcărilor prevederilor legale admise și violarea drepturilor constituționale ale reclamantului.

Precizează că, actele și inacțiunile organului de urmărire penală și a organului care exercită activitatea specială de investigații sunt contrare prevederilor art. 19 și art. 254 a CPP RM, ne aplicând în cumul toate măsurile necesare pentru stabilirea și fixarea tuturor probelor ce confirmă comiterea infracțiunii, stabilirea adevărului în procesul penal, nu au fost respectate prevederile normative specificate, nu au fost luate toate măsurile prevăzute de lege pentru a cerceta sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele cauzei, fiind admisă încălcarea rigorilor art. 1 CEDO și anume obligația generală a statului de recunoașterea oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa a drepturilor și libertăților definite de Convenție, limitându-i accesul liber la justiție și satisfacție, prin ce indubitabil a fost încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

Indică reclamantul că, potrivit uzanțelor, organele de urmărire penală urmează să acționeze prompt, legal și în conformitate cu uzanțele menționate, astfel încât să nu se admită o altă eroare a urmăririi penale, care s-ar putea răsfrânge asupra încălcării drepturilor victimei.

Menționează că, pe lângă omisiunile expuse supra referitor la capitolul nefolosirii și realizării în decurs de un an de zile a concluziei efectuate de CA a informațiilor al INI MAI, remarcă că, la data de 02.10.2015 fiind examinat safeul abandonat pe un câmp agricol, care a aparținut reclamantului și unde se păstrau bunurile lui sustrase, a fost examinat cu grave încălcări a legislației procedural penale.

La capitolul celor ridicate de la fața locului și de pe suprafața safeului în rubrica respectivă a procesului verbal nu figurează nimic, dar ulterior cu alt pix, cu altă cerneală și de o altă persoană, a fost completată rubrica precum că, de pe suprafața safeului au fost prelevate și ridicate urme papilare, care ulterior nu au fost calitative pentru identificarea apartenenței lor.

Aceste două versiuni de bază de rând cu versiunile automobilelor neidentificate de către OUP și ne stabilirea sursei și proveniență informațiilor precum că, averea sustrasă se află în or. Căinări la două persoane anterior condamnate, au dus în colaps urmărirea penală cu facilitarea conștientă de către OUP și unii procurori a faptului de eschivare a persoanelor care au săvârșit infracțiunea, de răspunderea penală, cu încălcarea gravă a drepturilor și intereselor reclamantului de a obține recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, drept garantat și esențial al lui de rând cu celelalte drepturi expuse supra.

Evidențiază că, Organul UP și procurorii, au admis grave încălcări a dreptului său la examinarea cazului în termeni rezonabili, în rezultatul cărui fapt fiindu-i adusă o daună morală, or, cazul și astăzi se află pe rol activ de urmărire penală mai mult de 10 (zece ani), iar prejudiciul material nu este recuperat și se vede că niciodată nu va fi.

Astfel, reiterează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în interpretările sale include dreptul persoanei de a-i fi soluționată cauza într-un termen rezonabil în art.6 alin.(1) din CEDO.

Pentru aprecierea rezonabilității termenului trebuie examinate două chestiuni de bază: 1) durata procedurilor și 2) rezonabilitatea acestei durate.

Pentru studiul duratei, se ia în considerare momentul în care a început și momentul de încetare a termenului.

Astfel, începutul termenului, în cazurile civile, are în vedere inițierea unei proceduri judiciare, iar uneori, ca excepție, contestarea extrajudiciară a unui act care încalcă un drept civil. În cazurile penale, această perioadă începe a curge, de regulă, înainte de începerea unor proceduri judiciare și poate fi momentul înaintării bănuielilor, momentul arestului sau momentul începerii acțiunilor de UP.

Sfârșitul termenului este marcat, în materie penală, de regulă, de data pronunțării sau aducerii la cunoștință persoanei a unei hotărâri, dar poate fi și momentul încetării UP fără trimiterea cauzei în judecată.

În ceea ce privește cauzele civile, atunci momentul finalizării termenului analizat este cel în care hotărârea a fost executată, executarea fiind în jurisprudența curții o componentă a procesului civil, deoarece convenția oferă și asigură prin intermediul curții drepturi reale, și nu iluzorii.

Specifică că, pentru studiul rezonabilității termenului, Curtea apreciază următoarele aspecte: - complexitatea cauzei; - comportamentul părților; - comportamentul autorităților: - importanța cauzei pentru reclamanți. Fiecare dintre

acestea, deși prezintă o importanță separată, sunt interpretate în ansamblu și niciodată separat în vederea constatării violării art.6 alin.(1) din CEDO.

Mai indică că, prevederi identice de apreciere a rezonabilității termenului sunt prevăzute și de legislația națională, art. 192 CPC, art.20 CPP. Deși, CtEDO nu stabilește un termen expres, depășirea căruia ar putea fi considerată ca încălcare a termenului rezonabil, legislația RM, pe lângă prevederi de apreciere a termenului stabilește și unele termene exprese pentru anumite categorii de cauze, precum cele indicate la art. 192 alin.(1/1), art.413 alin.(5) din CPC, art.70 alin.(1/1), art.163 alin.(l) din Codul de executare, art.art.67, 68, 70 Cod electoral, art.355 și art.360 Codul muncii.

Consideră că, aceste termene urmează a fi interpretate ca fiind termene rezonabile de soluționare a cauzelor respective și instanțele urmează a soluționa aceste categorii de pricini în termenele indicate de legiuitor.

Menționează reclamantul că, R.Moldova a pierdut o serie de cauze la CtEDO în baza art.6 alin.(1) al CEDO (Cauzele Gușovschi, Cravcenco, Boboc, Pânzari, Deservire SRL ș.a.). în jurisprudența sa, CtEDO a formulat o serie de recomandări statelor pârâte, în vederea ne admiterii în viitor a violării art.6.

Opinează că, OUP și procurorii responsabili de caz au tergiversat pe un termen lung examinarea unui caz ordinar și simplu din punct de vedere a jurisprudenței și legislației procedural penale, mai mult, conștient nu au realizat versiunile vădite și simple pentru stabilirea făptuitorilor, și anume: au omis conștient, sau chiar au admis încălcarea directă a legislației penale de a stabili fapta, și persoanele care au săvârșit fapta; organele abilitate de rând cu OUP exagerat de mult au admis examinarea contestațiilor și plângerilor înaintate față de acțiunile ilegale a OUP și față de inacțiune conștientă a acestui organ în cazul mega simplu de constatare și examinare a lui; organele date au admis sau au omis conștient obligațiunea pozitivă legală de comunicare și înștiințare a reclamantului referitor la hotărârile adoptate sau rezultatul examinării sau reexaminării cazului, practic comunicând numai atunci și acolo când reclamantul solicita singur înștiințarea lui asupra cazului aflat la examinare, fapt ce a dus la eschivarea infractorilor de a suporta sancțiunea penală pentru fapta săvârșită și lipsirea reclamantului de posibilitatea de a-și recupera paguba cauzată prin infracțiune ne descoperită.

În continuare, menționează că, totalitatea abaterilor expuse i-au creat o stare de frustrare psihologică, ultimul căpătând încrederea că, nu locuiește într-o societate democratică sau într-un stat de drept unde sunt apărate drepturile cetățenilor, unde cel ce încalcă legea sau drepturile altor persoane este pedepsit conform legii și nu este sigur că, realizarea dreptului său la justiție a fost asigurat pe deplin, ceia ce la fel contravine principiilor statului de drept.

Indică reclamantul că, are o stare sufletească negativă enormă, determinată de faptul deposedării ilegale de bunurile care le deținea legal, dar și din faptul că este nevoit să returneze banii păstrați la el, proprietarului respectiv, ne avînd nici vârsta respectivă nici capacitatea economică de a câștiga banii furați.

Generalizând spața expusă, consideră că, i-a fost cauzată o daună morală pe care o apreciază în mărime de 1 000 000 lei.

A făcut referire la art.2. al Legii 87/21.04.2011 RM care stabilește că, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat.

După repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul are drept de regres față de persoana vinovată. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanțele de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

A solicitat reclamantul constatarea faptului că, prin examinarea cazului penal nr.20155448053 expus, în decurs de 10 (zece) ani, prin necomunicarea actelor

procedurale reclamantului, prin încălcarea directă a normelor de procedură penală, prin neexaminarea conștientă a tuturor versiunilor și în deosebi versiunilor de bază, prin nestabilirea persoanelor care au săvârșit infracțiunea, a avut loc examinarea cu încălcarea termenului rezonabil de examinare a cazului; constatarea faptului că, prin neexaminarea cazului în termen rezonabil, i-a fost cauzat un prejudiciu moral care îl apreciază în mărime de 1 000 000 00 lei; încasarea din contul Bugetului de Stat a RM prin intermediul Ministerului de Finanțe a RM, 1 000 000 00 lei ca pagubă morală, pentru ne examinarea cauzei în termen rezonabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Cebotari Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 29 decembrie 2024, Cebotari Ion prin intermediul reprezentantului său, avocatul Gafton Mihai a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 decembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

Argumentele părţilor:

În motivarea cererii de apel, Cebotari Ion prin intermediul reprezentantului său, avocatul Gafton Mihai a reiterat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a invocat că hotărârea contestată este ilegală și neîntemeiată, fiind adoptată cu ignorarea jurisprudenței CEDO, a obligațiilor pozitive ale statului și a normelor dreptului intern și internațional privind protecția drepturilor omului.

Susține că instanța de fond, deși a recunoscut aplicabilitatea Convenției Europene, i-a conferit acesteia, în opinia apelantului, o interpretare care justifică ineficiența anchetei, transferând în mod nelegal consecințele acesteia asupra victimei.

Reiterează că în prezenta speță, urmărirea penală a depășit termenul rezonabil, durata acesteia fiind de aproximativ 10 ani, fără a exista o justificare obiectivă bazată pe complexitatea cauzei sau pe conduita sa procesuală.

Apelantul a subliniat că a fost recunoscut oficial în calitate de parte vătămată, cu privire atât la prejudiciul material, cât și la dauna morală cauzată prin săvârșirea infracțiunii

Comunică apelantul că neînaintarea unei acțiuni civile nu poate lipsi partea vătămată de protecția art. 6 CEDO, iar dreptul la un termen rezonabil și la o anchetă efectivă nu este condiționat de existența unei acțiuni civile.

Obligația pozitivă a statului de a investiga și de a identifica autorii infracțiunii subzistă independent de inițiativa victimei.

Apelantul susține că prin hotărârea contestată s-a creat un dezechilibru vădit între obligațiile publice ale statului de a asigura o anchetă efectivă și într-un termen rezonabil și drepturile private ale apelantului de a-și recupera prejudiciul și de a obține recunoașterea oficială a încălcării.

Acest dezechilibru este calificat ca o negare a Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a altor instrumente internaționale de protecție a drepturilor fundamentale.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, nu a fost depusă referință asupra cererii de apel.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 24 decembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă prin intermediul poștei electronice la 29 decembrie 2024 (f.d. 181-183), Completul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termenul prevăzut de lege.

Poziția părților în apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantului Cebotari Ion, avocatul Gafton Mihai a susținut argumentele indicate în cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Reprezentantul intimatului Ministerul Justiției, Nogai Dan, în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanmței de fond.

Apelantul Cebotari Ion în ședința de judecată a instanței de apel nu s-a prezentat, procedura de citare a fost respectată. Astfel, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa apelantului. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt

participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului apelantului și reprezentantului intimatului, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În acord cu prevederile art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Instanța de apel reține că, la 6 august 2024, Cebotari Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii depuse de Cebotari Ion împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat.

Conform art.5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În acord cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În accepțiunea art. 2 alin. (1), (2), (3), (4) și (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituției de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabilește de instanţa de judecată în

fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată şi a autorităților relevante, de durata încălcării şi de importanța procesului pentru reclamant.

Conform art. 4 Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Art. 5 alin. (1) din Legea indicată prevede că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel menționează că scopul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 constituie crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Este unul din principalele mecanisme interne prin care se tinde la respectarea termenului optim şi previzibil de soluționare al procesului.

În virtutea prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea enunțată, aplicarea şi interpretarea termenelor din această lege se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, solicitând respectarea unui „termen rezonabil”, Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61).

Totodată, conform jurisprudenţei constante a CtEDO s-au definitivat deja principii după care se examinează astfel de pretenţii, care se caracterizează prin conţinut specific, în funcţie de obiectul probaţiunii, subiecţii procesuali, termenul de examinare, sarcina probaţiunii, inclusiv soluţiile deduse din jurisprudenţa CEDO.

Este imperios a menționa că toate cauzele urmează să parcurgă trei etape de apreciere; identificarea în substanță a obiectului pretenţiilor, identificarea perioadei de referinţă - aprecierea necesităţii şi, dacă e cazul, a cuantumului satisfacţiilor echitabile.

La fel potrivit jurisprudenței CtEDO, au fost instituite criterii de apreciere a termenului rezonabil, şi anume: complexitatea cauzei, comportamentul părţilor și miza (interesul) pentru reclamant.

Cu referire la circumstanțele cauzei în cadrul căreia se pretinde a fi comisă încălcarea, Colegiul atestă că Cebotari Ion a solicitat constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2025448053 (f.d.50-54), pornită la 10.08.2015 de către organul de urmărire penală al IP Ialoveni, în temeiul unei bănuieli rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) din Codul penal.

În acest sens, din conținutul raportului anexat la actele cauzei rezultă că urmărirea penală a fost pornită la 10.08.2015 de către organul de urmărirea penală al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.186, alin.(5) din Codul penal, pe faptul că, în perioada de timp de la 09.08.2015 ora 17.30 și până la data de 10.08.2015 ora 00.25, persoane necunoscute având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, forțând o fereastră, au pătruns în casa cet. Cebotari Ion, a.n.1963, situată în satul Puhoi raionul Ialoveni, de unde pe ascuns au sustras un safeu din metal de culoare neagră, în interiorul căruia se aflau 163 000 lei, 19 000 euro, 2 000 de dolari SUA, o armă de foc de vânătoare de model „CIFSAN CSP 555” seria 111152, calibrul 12 mm, o brățară din aur cu masa de aproximativ 10 grame, iar de pe o masă au sustras un telefon mobil de model „Nokia”, astfel, cauzându-i părții vătămate pagube materiale în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 616 634,1 lei. Acest fapt este completat de ordonanța de începere a urmăririi penale din 10.08.2025 anexat de reclamant la dosar (f.d.13).

În continuarea raportului prezentat de Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și cauze speciale, se atestă că, în cadrul urmăririi penale a fost efectuat un volum semnificativ de acțiuni de urmărire penală și acțiuni operative de investigație orientate în vederea stabilirii făptuitorilor și circumstanțelor în care a fost comisă infracțiunea.

În acest sens, în prealabil a fost format un grup de urmărire penală și inițiate spre verificare mai multe versiuni, respectiv, s-a purces la efectuarea acțiunilor necesare stabilirii făptuitorilor.

Astfel, la 10.08.2015 a fost efectuată cercetarea la fața locului și anume, la locul comiterii infracțiunii, gospodăria lui Ion Cebotari.

La 10.08.2015 a fost recunoscut și audiat în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, iar ulterior, acesta a fost audiat repetat în calitate de parte vătămată la 14.08.2015. La 10.08.2015 a fost audiată în calitate de martor Tatiana Cebotari (soția lui Ion Cebotari); la fel, au fost audiați în calitate de martori, persoanele Rusu Dan, Mocanu Liliana, Bumbu Tamara, Barda Alexandra, Lidia Zavidei, Pasenco Maria, Burcovschi Nicolai, Șendrea Violeta și Șendrea Zinaida.

În continuare se atestă că, a fost dispusă ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informațiilor privind descifrările convorbirilor telefonice de pe numărul de telefon și numărul de IMEI - telefonul mobil care a fost sustras și a aparținea lui Tatiana Cebotari, precum și ridicarea de la operatori a altor informații cu importanță pentru urmărirea penală (informații despre celulele, antenele de acoperire a zonei unde a fost comisă infracțiunea ș.a.).

Se indică că, au fost examinate acele informații prezentate la solicitare de către operatorii de telefonie mobilă; a fost solicitată și dispusă interceptarea convorbirilor telefonice a mai multor suspecți; a fost efectuate percheziții la domiciliile mai multor suspecți, în scopul depistării bunurilor sustrase. Aceste acțiuni au fost îndeplinite până la 15.09.2015, însă, careva rezultate pozitive pentru urmărirea penală nu au fost obținute.

Ulterior, la 02.10.2015 a fost efectuată cercetarea la fața locului, (într-un lan de porumb de la marginea satului Puhoi), unde a fost depistat safeul care a fost sustras și o parte din bunurile care se păstrau în el, cu excepția mijloacelor financiare, a telefonului mobil ș.a..

La 02.10.2015 au fost audiați în calitate de martori persoanele Gheorghe Modval, Constantin Gonța.

La 02.10.20215 a fost supus examinării safeul și bunurile printre care și o armă de vânătoare, depistate în cadrul cercetării la fața locului la 02.10.2015, după care la solicitarea părții vătămate Ion Cebotari, aceste bunuri la 22.10.2015, au fost restituite lui, pentru păstrarea lor ulterioară.

La 02.10.2015 a fost audiat suplimentar partea vătămată Ion Cebotari, iar ultimul a atenționat care obiecte anume nu au fost depistate prin cercetarea la fața locului din 02.10.2015 și care sunt lipsă - furate.

La 25.11.2015 prin ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General Eduard Harunjen, a dispus respingerea cererii părții vătămate Ion Cebotari de retragere a cauzei penale de la organul de urmărire penală a IP Ialoveni cu transmiterea acesteia unui alt organ de urmărire penală.

În continuare, se atestă că, procurorul conducător al urmăririi penale a formulat indicații pentru îndeplinire organului de urmărire penală.

La 04.02.2016 prin ordonanța Prim-adjunctul Procurorului General Eduard Harunjen, a dispus respingerea cererii avocatului Patriții Miron adresată în interesele părții vătămate Ion Cebotari de retragere a cauzei penale de la organul de urmărire penală al IP Ialoveni și transmiterea acesteia altui organ de urmărire penală.

În continuare, la caz, au fost audiați în calitate de martori mai multe persoane precum, Palade Petru, Grăjdeanu Constantin, Strâmbei Tudor, Ciobanu Eugeniu, Uțică Nicolae, Toma Dumitru, Timotin Andrei, Iurcu Petru, Toma Veaceslav. La 26.01.2016 a fost recunoscut în calitate de parte vătămată Soltan Andrei și a fost

audiat în această calitate; s-a dispus ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informației descifrate de pe numerele de telefon stabilite că, au fost introduse ulterior în telefonul mobil care a fost sustras; au fost efectuate percheziții la domiciliile persoanelor Butnaru Angela, Timotin Ion.

Prin ordonanța din 13.01.2016 a fost recunoscut în calitate de bănuit Timotin Ion și a fost audiat în această calitate.

La 23.12.2015 a fost ridicat de la Botnaru Petru, Timotin Ion, Soltan Andrei, Cebotari Ion, Cebotari Tatiana, mostre dactiloscopice pentru ulterioara cercetare comparativă.

La 15.02.2016 a fost dispusă efectuarea expertizei dactiloscopice, care a fost finalizată cu prezentarea raportului de expertiză organului de urmărire penală, la 15.03.2016.

La 17.03.2016 a fost efectuată percheziția la domiciliul lui Roznerița Tamara, de la care a fost ridicat telefonul mobil care a fost sustras de la Ion Cebotari.

La 17.03.2016 a fost examinat telefonul mobil ridicat de la Roznerița Tamara.

La 17.03.2016 a fost audiată în calitate de martor Roznerița Tamara și Roznerița Valeriu.

La 13.04.2016 prin ordonanța procurorului conducător al urmăririi penale a fost dispusă scoaterea de sub urmărirea penală a bănuitului Timotin Ion Peru, nefiind probată participarea acestuia la comiterea infracțiunii.

Ulterior, la 15.06.2016 prin ordonanța Procurorului General interimar Eduard Harunjen s-a dispus admiterea cererii avocatului Miron Patriții în interesele părții vătămate Ion Cebotari cu retragerea cauzei penale de la organul de urmărire penală al IP Ialoveni și transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Direcției Poliției mun. Chișinău, conducerea urmăririi penale de către Procuratura municipiului Chișinău.

La 22.08.2016 pe cauza penală, de către procurorul conducător al urmăririi penale, s-a dispus formarea grupului de urmărire penală, constituit din ofițeri de urmărire penală.

În continuare, la 25.08.2016 a fost audiată suplimentar partea vătămată, Ion Cebotari, care a relatat unele circumstanțe considerate de către acesta ca fiind necesare pentru investigare; a fost dispusă analiza informațională a informaților prezentate de către operatorii de telefonie mobilă și identificate numerele de telefon presupuse a fi utilizate de către autorii infracțiunii.

Toate aceste acțiuni îndeplinite, însă, nu au permis stabilirea făptuitorilor, din care temei la 29.12.2016 urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordinea prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală și anume până la identificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire precum și stabilirea de noi circumstanțe.

La 09.02.2017, prin ordonanța procurorului, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău s-a respins plângerea părții vătămate Ion Cebotari prin care a contestat legalitatea ordonanței procurorului din 29.12.2016 privind suspendarea urmăririi penale.

Ulterior, ca urmare a examinării plângerii în ordinea prevederilor art. 313 din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucție prin încheierea din 14.04.2017, a dispus anularea ordonanțelor procurorilor din 29.12.2016 și respectiv a procurorului ierarhic superior din 09.02.2017, cu obligarea procurorului de a relua urmărirea penală și de a lichida încălcările constatate. Astfel că, în continuare de către procuror au fost formulate organului de urmărire penală, indicații pe acțiunile necesare a fi îndeplinite.

La 18.07.2017 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care pe lângă altele a relatat despre unele acțiuni pe care le consideră ca fiind necesare a fi îndeplinite.

La 20.12.2017 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care la fel a relatat despre unele acțiuni suplimentare care le consideră ca fiind necesare pentru a fi îndeplinite. Iar, la 14.03.2018 a fost audiat în calitate de martor Catîrău Vladimir.

La 07.09.2017 a fost autorizată ridicarea de la operatorii de telefonie mobilă a informațiilor privind convorbirile telefonice de intrare-ieșire pe o serie de numere de telefon despre care se prezuma că au fost utilizate de către persoane care au comis infracțiunea de sustragere a bunurilor.

Ulterior, la 11.01.2018 a fost dispusă autorizarea ridicării informației de la operatorii de telefonie mobilă a tuturor abonaților care au introdus cartele SIM și au utilizat telefonul mobil de model Nokia, care a fost sustras.

La 30.03.2018 urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordinea prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală, deoarece urmare a acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigație întreprinse, nu au fost identificate careva persoane care pot fi învinuite de comiterea infracțiunii.

La 08.02.2019 ca rezultat al examinării plângerii părții vătămate Ion Cebotari, în ordinea prevederilor art. 313 Cod de Procedură Penală, judecătorul de instrucție a dispus admiterea plângerii, declarată nulă ordonanța procurorului din 30.03.2018, cu restituirea cauzei penale procurorului pentru organizarea efectuării acțiunilor de cercetare suplimentare.

Iar, la 26.02.2019 prin ordonanța procurorului a fost dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală vizată.

În continuare, pe cauza penală au fost întreprinse acțiunile ca fiind necesare pentru verificare și care au fost evidențiate de către judecătorul de instrucție în încheierea sa din 08.02.2019, iar în acest sens la 06.06.2019 de către procurorul

conducător al urmăririi penale, au fost formulate indicații scrise organului de urmărire penală.

La 17.07.2019, a fost audiat în calitate de martor Petru Neculai, care la data comiterii infracțiunii a activat în cadrul IP Ialoveni în calitate de șef de post, sectorul nr. 4, din care făcea parte și satul Puhoi.

La 01.07.2019 a fost solicitată subdiviziunea specializată din cadrul Direcției Poliției mun. Chișinău a IGP pentru efectuarea unei analize operaționale.

La 09.08.2019 prin ordonanța Procurorului General, a fost dispusă retragerea cauzei penale din gestiunea organului de urmărire penală al Direcției de Poliției a mun. Chișinău cu transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Direcției Generale Urmărire Penală a IGP a MAI, în vederea continuării urmăririi penale, conducerea urmăririi penale fiind atribuită Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

În continuare, de către organul de urmărire penală a Direcției Generale Urmărire Penală a IGP a MAI, au fost întreprinse următoarele acțiuni de urmărire penală și de investigație: la 27.01.2020 a fost audiată suplimentar partea vătămată Ion Cebotari, când, a relatat despre necesitatea verificării unor versiuni precum și necesitatea efectuării unor acțiuni de urmărire penală suplimentare; la 25.01.2020 au fost audiați în calitate de martor persoanele Roznerița Tamara, Catîrău Vladimir; la 21.12.2020 și la 12.04.2021 a fost dispusă subdiviziunii specializate din cadrul Direcției de Poliției, efectuarea unor analize informaționale asupra informațiilor ridicate de la operatorii de telefonie mobilă; la 31.05.2021, prin ordonanța procurorului a fost dispusă suspendarea urmăririi penale în cauza penală, în ordinea prevederilor art.287, alin.(l) pct. 2) Cod de procedura penală, din motiv că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

La 11.06.2021 partea vătămată Ion Cebotari, a contestat cu plângere ordonanța de suspendare a urmăririi penale din 31.05.2021 cu solicitarea de reluare a urmăririi penale și efectuarea de acțiuni în vederea stabilirii persoanelor vinovate de comiterea infracțiunii.

La 25.06.2021 partea vătămată Ion Cebotari a adresat o cerere prin care a solicitat efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, iar la 07.07.2021 ca urmare a examinării cererilor, procurorul adjunct interimar al Procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate, în ordinea ierarhică, a decis anularea ordonanței de suspendare a urmăririi penale din 31.05.2021 cu reluarea urmăririi penale.

La 15.09.2021 a fost audiat suplimentar în calitate de parte vătămată Ion Cebotari, care a indicat despre necesitatea efectuării unor acțiuni de urmărire penală, printre care stabilirea apartenenței unui număr de telefon care figurează că ar fi apelat la numărul de telefon al soției, în seara zilei când a fost comis furtul.

La 20.10.2021 cu participarea specialistului a fost efectuată examinarea telefonului mobil de model Nokia, care a fost furat din gospodăria lui Ion Cebotari.

Iar la 27.09.2021 asupra informațiilor ulterior obținute de la operatorii de telefonie mobilă, a fost dispusă efectuarea analizei operaționale, acțiune care a fost pusă în sarcina Direcției Analitică din cadrul INI a IGP. La 18.04.2022 a fost inițiată procedura de autorizare a percheziției la domiciliul numitului Golban Tomas, măsură care s-a realizat la 18.05.2022, însă careva obiecte cu importanță pentru cauza penală nu au fost stabilite.

La fel, la 18.05.2022 a fost audiat în calitate de martor Elena Golban.

La 29.07.2022 prin ordonanța procurorului, urmărirea penală în cauza penală a fost suspendată în ordine prevederilor art. 287/1 alin. (1) pct. 2) din Codul de Procedură Penală, din motivul că nu a fost identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire.

Nefiind decacord cu hotărârea de suspendare a urmăririi penale, Ion Cebotari a contestat-o cu plângere în ordinea prevederilor art. 299/1 din Codul de Procedura Penală, la procurorul ierarhic superior.

Și, prin ordonanța din 07.09.2022, procurorul-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a dispus anularea ordonanței din 29.07.2022 privind suspendarea urmăririi penale, cu reluarea urmăririi penale.

Prin acțiunea formulată în speță, reclamantul a solicitat constatarea faptului că la examinarea procesului penal pe faptul sustragerii bunurilor sale nr.20155448053 a fost încălcat dreptul său, la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, repararea prejudiciu moral în mărime de 1 000 000 lei a cheltuielilor de judecată.

Astfel, Convenţia Europeană la art. 6§ 1 statuează că, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.

Respectiv, cerinţa Convenţiei ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luînd în considerare durata procedurii, natura pretenţiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităţilor competente şi al părţilor, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanţei precum şi exercitarea căilor de atac.

În vederea examinării juste a pretenţiilor, instanţa de judecată ia în consideraţie particularităţile de soluţionare a unor asemenea litigii, or, aceste pretenţii se caracterizează prin conţinut specific, în funcţie de obiectul probaţiunii, subiecţii procesuali, termenul de examinare, sarcina probaţiunii (sarcina probaţiunii de lipsă a încălcării dreptului, sarcina de a dovedi suportarea

prejudiciului material, etc.), inclusiv soluţiile deduse din jurisprudenţa CtEDO. Urmează a se menţiona că toate cauzele urmează să parcurgă trei etape de apreciere: - identificarea în substanţă a obiectului pretenţiilor; - identificarea perioadei de referinţă - aprecierea necesităţii şi, dacă e cazul, a cuantumului satisfacţiilor echitabile. Nu poate fi dată o noţiune clară de termen rezonabil sau nerezonabil, dar anumite criterii de apreciere au fost instituite, şi anume: - Complexitatea cauzei, se apreciază de asemenea după caz şi individual. - Comportamentul părţilor care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităţilor. - Miza (interesul) pentru reclamant relevă importanţa sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

La fel, una din particularităţile examinării pretenţiilor privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei este durata procedurilor.

Colegiul judiciar, analizând circumstanțele de fapt stabilite în cadrul cercetării judecătorești, cadrul legal aplicabil în speță, consideră că prima instanță a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că, noțiunea de „acuzație în materie penală" trebuie înțeleasă în sensul articolului 6 § 1 din Convenție și poate fi definit drept „notificarea oficială, venită din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale", definiție care depinde, de asemenea, de existența sau lipsa unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei).

În consecință, având în vedere jurisprudența europeană pertinentă, instanța de judecată corect a conchis că articolul 6 din Convenție, sub aspectul său penal, inclusiv garanția privind termenul rezonabil, poate fi invocat numai de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație. O excepție constituie situația când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil, și anume examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale.

Instanța de apel consideră necesar a menționa că, în speță, reclamantul/apelant nu a înaintat o acțiune civilă în cadrul procesului penal, iar procedura penală nu a vizat soluționarea unui litigiu cu caracter civil pendinte, în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Prin urmare, legătura directă și suficient de strânsă dintre procedura penală și soluționarea unui drept civil, cerută pentru aplicabilitatea art. 6 § 1 CEDO sub acest aspect, nu a fost demonstrată.

Argumentul apelantului precum că ar fi suficientă simpla recunoaștere a calității de parte vătămată pentru a atrage aplicabilitatea art. 6 § 1 CEDO, precum și cele potrivit cărora neînaintarea unei acțiuni civile nu poate limita dreptul său la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, nu pot fi reținute, fiind neîntemeiate din punct de vedere juridic.

Colegiul judiciar constată că garanțiile art. 6 § 1 CEDO nu se aplică automat oricărei persoane implicate într-o procedură penală, ci exclusiv în măsura în care

procedura respectivă privește fie o „acuzație în materie penală” formulată împotriva acesteia, fie determinarea unor drepturi și obligații cu caracter civil. Or, în speță, apelantul nu a avut calitatea de acuzat, iar în cadrul urmăririi penale nu a fost dedus judecății un litigiu civil concret, susceptibil de a fi soluționat de instanță.

Colegiul judiciar reține că dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, nu este un drept autonom în abstract, ci este incident doar în măsura în care procedura examinată privește fie o „acuzație în materie penală” formulată împotriva persoanei, fie „drepturi și obligații cu caracter civil” determinate sau determinabile. Or, în prezenta cauză, apelantul nu a avut calitatea de acuzat sau învinuit, ci exclusiv pe cea de parte vătămată, iar procedura penală nu a avut drept obiect examinarea unei pretenții civile formulate de acesta.

În acest context, instanța de apel constată că simpla durată a urmăririi penale, chiar una îndelungată, nu este suficientă prin ea însăși pentru a atrage aplicabilitatea art. 6 § 1 CEDO în favoarea victimei unei infracțiuni, în lipsa unor elemente suplimentare care să demonstreze afectarea directă a unui drept civil sau a unei acuzații penale în sens convențional.

Totodată, Colegiul judiciar apreciază că materialele dosarului relevă existența unei activități procesuale continue, manifestată prin efectuarea unui volum considerabil de acțiuni de urmărire penală, acțiuni operative de investigație, reluări ale urmăririi penale ca urmare a controlului judiciar și ierarhic, precum și prin schimbarea organelor de urmărire penală competente, inclusiv implicarea structurilor specializate ale statului. Aceste circumstanțe denotă că autoritatea publică nu a manifestat o pasivitate totală sau o lipsă absolută de diligență, chiar dacă rezultatul urmăririi penale nu a fost identificarea făptuitorilor.

Instanța de apel reține, de asemenea, că complexitatea cauzei, determinată de modul de operare al infractorilor, lipsa unor probe directe, necesitatea verificării multiplelor versiuni, efectuarea expertizelor, analizelor operative și a măsurilor speciale de investigație, nu poate fi ignorată la aprecierea duratei procedurii. Faptul că organele de urmărire penală au fost obligate, în repetate rânduri, să reia investigațiile în urma anulării ordonanțelor de suspendare nu echivalează, în sine, cu recunoașterea unei încălcări automate a termenului rezonabil în sensul Legii nr. 87/2011.

În ceea ce privește prejudiciul moral pretins, Colegiul judiciar constată că apelantul nu a demonstrat existența unui raport de cauzalitate direct între durata procedurii penale și prejudiciul moral invocat, în sensul cerut de lege. Starea de frustrare, nemulțumire sau lipsa de satisfacție față de rezultatul investigației penale, deși comprehensibile din perspectivă umană, nu pot fi asimilate automat unui prejudiciu moral reparabil în temeiul Legii nr. 87/2011, în absența constatării

prealabile a încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, în accepțiunea Convenției.

Susținerea apelantului că statul ar fi obligat să repare prejudiciul moral exclusiv ca urmare a duratei îndelungate a urmăririi penale ignoră faptul că Legea nr. 87/2011 condiționează acordarea reparației de constatarea prealabilă a unei încălcări a dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, în accepțiunea Convenției, condiție care, în prezenta cauză, nu este întrunită.

Totodată, invocarea jurisprudenței CEDO de către apelant, deși relevantă în abstract, nu poate fi extrapolată mecanic la situația de față, întrucât cauzele citate de acesta vizează fie persoane acuzate, fie proceduri în care exista o legătură directă și efectivă între procedura penală și soluționarea unei pretenții civile, elemente care lipsesc în speță.

Respectiv, urmează a fi respinsă solicitarea subsecventă privind recuperarea prejudiciului moral or, conform art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, doar după constatarea faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată, însă în cazul dat nu s-a constatat încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Instanța de apel consideră nefondate argumentele apelantului cu referire la ilegalitatea hotărîrii contestate.

În acest sens, Colegiul civil relevă că argumentele invocate supra poartă un caracter declarativ și formal, constituie o reproducere a circumstanțelor enumerate în cererea de chemare în judecată, nefiind temei de casare a hotărârii contestate.

În consecinţă, Colegiul judiciar atestă că hotărârea contestată cu apel, a fost adoptată în limitele competenţei, reieşind din temeiurile şi obiectul acţiunii, cu aplicarea corectă a legii care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării pricinii au fost create condiţii obiective participanţilor la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

În acest sens, Colegiul civil relevă că argumentele invocate de apelant, în susținerea poziției lor, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de Cebotari Ion prin intermediul reprezentantului său, avocatul Gafton Mihai.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 decembrie 2024.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Arhip Valeriu

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Ghedrovici Nicolae